

Základná škola P. Horova, Kpt. Nálepku 16, Michalovce

Stratégia rozvoja finančnej gramotnosti

Školský rok 2018/2019

Finančná gramotnosť

Na základe rozhodnutia Ministerstva školstva, ktoré je v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky, je každá škola povinná vypracovať vlastný Štandard finančnej gramotnosti v podmienkach danej školy. Tento dokument má vymedzovať šírku poznatkov zručností a skúseností v oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií.

Pod finančnou gramotnosťou chápeme schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Je to tiež stav neustále sa meniaci a ovplyvňovaný ustavične sa meniacim sa ekonomickým prostredím a novými osobnými skúsenosťami a zážitkami.

Tento dokument školy popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť absolventa základnej školy prostredníctvom osvojených kompetencií. Kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti, ktoré sú rozčlenené do nasledujúcich. Sú to témy:

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
2. Plánovanie, príjem a práca
3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
4. Úver a dlh
5. Sporenie a investovanie
6. Riadenie rizika a poistenie

V každej z týchto oblastí má žiak získať vedomosti a zručnosti, ktoré je schopný aplikovať do každodenných finančných rozhodnutí a činností. Tieto vedomosti a zručnosti budeme rozlišovať pre žiaka nižšieho primárneho vzdelania (úroveň 1) a pre žiaka vyššieho primárneho vzdelania (úroveň 2).

Vyučovanie finančnej gramotnosti má svoje špecifiká a odlišnosti. Preto je tu dôležité využívať a uplatňovať inovatívne metódy vyučovania. Tieto metódy sú použiteľné aj pre iné predmety, avšak je tu potrebné počítat s dlhším časom potrebným na prípravu na vyučovanie. Na tento účel sú vhodné najmä heuristická metóda výučby a situačné metódy, pre ktoré je charakteristická názornosť, jednoduchosť, aktivita žiakov, tempo hodiny, zmysluplnosť, využiteľnosť a dôležitosť.

Pre žiakov nižšieho primárneho vzdelania sú viaceré témy finančnej gramotnosti najvhodnejšie sprostredkovať cez diskusie, diskusné hry, inscenačné metódy a didaktické hry.

Pre žiakov vyššieho primárneho vzdelania sú vhodnými metódami aj brainstorming, myšlienková mapa, doplnovačky či osemsmernky.

Aktivity, ktoré sú tu spomenuté, sa môžu realizovať v rámci vyučovania na prvom stupni základnej školy (nižšie primárne vzdelanie). Napĺňanie cieľov finančnej gramotnosti pre vyššie primárne vzdelanie sa realizuje v rámci vyučovania jednotlivých predmetov, pričom sa berie ohľad na zameranie predmetu a vyučovanej témy a jej prepojenosť s konkrétnou témou finančnej gramotnosti.

Ciele finančnej gramotnosti sa naplňajú aj pri každej akcii, ktorú škola, prípadne jednotlivé triedy realizujú. Ide hlavne o účasť žiakov na rôznych exkurziách, výletoch, či pri príprave vianočných trhov, knižnej burzy a pod.

1 Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Kompetencia 1 : Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám; opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Úroveň 2: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov; zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov; vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia – klient).

Kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné); jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu; uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík; uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov)

Kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR; vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretáme s klamstvom, podvodom a nečestným správaním.

Úroveň 2: Identifikovať korupčné správanie, podvodné správanie; uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

2 Plánovanie, príjem a práca

Kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Opísať, čo sú osobné príjmy človeka (aktívny, pasívny príjem).

Úroveň 2: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá); charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti

Kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Úroveň 2: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory); zostaviť rozpočet domácnosti, jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby; charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi; navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

3 Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby; vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze; vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Úroveň 2: Vysvetli, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou); vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Zoradiť želania/potreby podľa ich dôležitosti; stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Úroveň 2: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority; prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky; opísať základné typy bankových produktov.

Porozprávajte žiakom príbehy niektorých známych ľudí, či už slovenských alebo svetových. Poukážte na to, že ich rozhodnutia museli byť také, aby dosiahli to čo chceli v živote dosiahnuť alebo dokázať.

Kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch; uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Úroveň 2: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov; rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Kompetencia 4: Popísať používanie rôznych metód platenia

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí; vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Úroveň 2: Opísať moderné spôsoby platenia; rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetná, kreditná); opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene; porozumieť prepočtu meny (napr. česká koruna na euro a naopak)

4 Úver a dlh

Kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičanie si predmetu.

Úroveň 2: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty; aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie; analyzovať možnosti získania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Úroveň 2: Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov; vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Úroveň 2: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov; zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

5 Sporenie a investovanie

Kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Úroveň 2: Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“; opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Uviesť príklady investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom; uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti); zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

6 Riadenie rizika a poistenie

Kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti; vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Úroveň 2: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť; vysvetliť podstatu a význam poistenia; uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Žiak je schopný:

Úroveň 1: Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť; na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Úroveň 2: Vysvetliť základný účel verejného poistenia; charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Žiak je schopný:

Úroveň 2: Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel; vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia)

Opatrenia na zlepšenie finančnej gramotnosti

Naše úlohy pre rozvoj FG:

- aktualizovať stratégiu rozvoja FG na úrovni školy,
- aktualizovať ciele na zvyšovanie úrovne FG,
- nevnímať FG a jej rozvoj len ako súčasť predmetu matematika, ale rozvíjať ju prierezovo vo všetkých predmetoch a včleňovať ju do praktických činností v živote školy.
- odbúrať stereotypy vo vzdelávaní (zameranosť učiteľov na obsah a na nižšie kognitívne funkcie, pretrvávajúce dominantné postavenie učiteľa pri sprostredkovaní obsahu učiva),
- využívať rozmanité učebné a informačné zdroje.

Špecifické ciele:

- zlepšiť výsledky našich žiakov v Testovaní 5 a Testovaní 9 nad celoslovenskú úroveň
- aktualizovať plán aktivít na rozvoj FG, sledovanie jeho realizácie a prezentácia uskutočňovania,
- vyčleniť finančné prostriedky v rozpočte školy na rozvoj FG (vzdelávanie učiteľov, metodické materiály, učebné materiály a pomôcky).
- zapojiť sa do vyhlásených projektov a aktivít na rozvoj FG,
- pripraviť aktivity zamerané na podporu zvyšovania úrovne FG,
- zvýšiť záujem žiakov o spomínané aktivity
- podporiť vzdelávanie pedagogických pracovníkov v rámci FG.

Ako dosiahneme zlepšenie úrovne FG

- rozvíjať spoluprácu učiteľov primárneho vzdelávania, sekundárneho vzdelávania, vychovávateľiek školského klubu detí a zástupcov iných inštitúcií (materská škola, rodičovské združenie, obecný úrad, občianske združenie, bánk, sporiteľní),
- reagovať na výzvy na projekty podporované z ESF, rozvojové projekty, projekty podporujúce formálne aj neformálne vzdelávanie,
- podporovať vzdelávanie celého kolektívu pedagogických zamestnancov v oblasti FG,
- realizovať prípravu vlastných podporných materiálov a pomôcok na rozvoj FG v jednotlivých predmetoch.

Internetové zdroje:

<http://www.minedu.sk/regionalne-skolstvo/>

<http://www.minedu.sk/financna-gramotnost/>

<http://www.minedu.sk/dalsie-informacne-zdroje/>

Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť finančnej gramotnosti je zverejnený na <http://www.minedu.sk/data/att/9376.pdf>.

Správy z testovania finančnej gramotnosti žiakov základných škôl a stredných škôl sú dostupné na webovom sídle <https://www.ssiba.sk>.

Základné školy môžu rozvíjať správne hodnoty a návyky v oblasti finančnej gramotnosti žiakov na prvom stupni realizáciou vzdelávacieho programu JA A PENIAZE – www.jaslovensko.sk/jaapeniaze

Pre prvý stupeň základných škôl je vypracovaná metodická príručka Finančná gramotnosť 1, ktorá je dostupná na <http://www.statpedu.sk/sk/> v položke vzdelávanie, v ponuke vzdelávacie aktivity – finančné vzdelávanie – podporné materiály.

Na podporu boja proti korupcii bola vypracovaná publikácia Korupcia – námety na vyučovanie pre základné a stredné školy, ktorá je dostupná na <http://www.statpedu.sk/sk/> v položke vzdelávanie, v ponuke vzdelávacie aktivity – finančné vzdelávanie – podporné materiály.

Plán aktivít rozvoja finančnej gramotnosti

TRIEDNICKÉ HODINY

Termín: priebežne

Účastníci: žiaci 1. a 2. stupňa

Zodpovední: triedni učitelia

Rozhovory súvisiace s problematikou FG – ochrana osobných údajov, základné spotrebiteľské práva, riešenie finančných situácií, v ktorých sa stretneme s klamstvom, podvodom a nečestným správaním, príjmy a výdavky v domácnostiach (v prostredí triedy), zodpovedné správanie a rozhodovanie pri nákupoch, podstata a význam poistenia a sporenia.

BERME SI PRÍKLAD ZO STARŠÍCH

Termín: október

Účastníci: ŠKD

Zodpovední: vychovávateľky v ŠKD

Aktivita včlenená stretnutí so starými rodičmi v rámci „Október – mesiac úcty k starším“. Na základe sprostredkovaných skúseností sa učia ako prijímať finančné rozhodnutia, ako zaobchádzať s príjmami a výdavkami. Poznávajú ako sa v rodinách hospodárilo v minulosti.

OSMÁČIK – NAŠE PLATIDLO

Termín: november

Účastníci: žiaci 1. a 2. stupňa, ŠKD

Zodpovední: vychovávateľky ŠKD, vyučujúci výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, techniky, informatiky

Žiaci navrhujú reliéf mince, alebo podobu bankovky. Najvydarenejší návrh sa vyrobí do podoby platidla, ktorým budú žiaci „vyplácaní“ – odmenení za výborné výsledky v súťažiach,

alebo za mimoriadny čin (pomoc, aktivita, správanie...). Platidlom si potom budú môcť zakúpiť odmeny (u určenej osoby).

Pri tejto dlhodobej aktivite žiaci zároveň poznávajú symboliku na minciach, oboznamujú sa s funkciou peňazí. Poznávajú, ako vyzerajú jednotlivé mince a bankovky. So žiakmi by sme mohli diskutovať na tému, kde sa peniaze berú, či si ich môžu aj oni doma vytlačiť.

VIANOČNÁ BURZA

Termín: december

Účastníci: žiaci 1. a 2. stupňa, ŠKD

Zodpovední: vychovávateľky ŠKD, vyučujúci výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, techniky

DARČEK POD STROMČEK

Termín: december

Účastníci: žiaci 1. a 2. stupňa, ŠKD

Zodpovední: vychovávateľky ŠKD, vyučujúci výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, techniky

Žiaci na hodinách výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, technike a v ŠKD vyrábajú drobné ozdobné a praktické predmety – snažia sa používať odpadový a recyklovaný materiál. Vyhodnocujú, kedy je výhodné nakúpiť, požičať si alebo vyrobiť. Učia sa nakladať s príjmami v prostredí triedneho kolektívu.

TÝŽDEŇ FINANČNEJ GRAMOTNOSTI NA NAŠEJ ŠKOLE

Termín: február

Účastníci: žiaci 1. a 2. stupňa, ŠKD

Zodpovední: všetci vyučujúci a vychovávateľky v ŠKD

Týždeň zameraný na problematiku finančnej gramotnosti. Vyučujúci môžu do VVP včleniť úlohy, prezentácie, dramatizácie, situačné metódy, diskusie, Brainstorming, myšlienkové mapy, tvorbu projektov, praktické činnosti (exkurzie, návštevy obchodov, bánk, tržnice). Ďalšou formou sú blokované vyučovania a ITV. Vhodné sú aj besedy s pracovníkom banky, poisťovne alebo finančným poradcom (rodič, bývalý žiak).

Počas týždňa učitelia za pomoci žiakov pripravia výstavu zostavenú z vecí súvisiacimi s financiami a počítaním napr. staré mince a bankovky, cudzie platidlá, staré počítadlá, kalkulačky, neobvyklé peňaženky, pokladničky a podobne. Aktivita a výkony žiakov budú odmenené školským platidlom – osmáčkami.

Cieľom akcie je predstaviť žiakom základné finančné informácie a zručnosti, ktoré im pomôžu v praktických činnostiach a v riešení finančných situácií súvisiacich s ich životom a prostredím (vreckové, nakupovanie, sporenie, požičiavanie, domáci rozpočet, moderné formy platby, poistenie, nekalé praktiky a podobne).

PLÁNUJEME ŠKOLSKÝ VÝLET

Termín: máj

Účastníci: žiaci 1. a 2. stupňa

Zodpovední: triedni učitelia

Žiaci sa podieľajú na plánovaní školského výletu, s témou môžu pracovať na triednických hodinách, matematike, informatike, vlastivede, geografii. Pracujú s informáciami na internete a vyhodnocujú ich - porovnávajú finančnú ponuku a kvalitu (doprava, vstupenky, ubytovanie). Vedia vypočítať zľavu, poznávajú moderné spôsoby platenia (kreditné karty, internetbanking a pod.), v prípade cesty do zahraničia vedia prepočítať menu. Poznajú možnosti a výhody poistenia.

Ďalšie aktivity aplikované do výchovno vzdelávacích oblastí v rámci MZ a PK

1.- 4. ročník

HRA SA NA OBCHOD

Predmet: Matematika

Prvouka

**Téma: Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
Človek**

Ročník: 1.,2., ŠKD

Žiaci hrou precvičujú učivo. Poznávajú hodnotu a symboliku na minciach. Učia sa nakladať s rodinnými príjmami, poznávajú základné práva spotrebiteľa, porovnávajú ceny a ponuky jednotlivých obchodov, všímajú si etikety na výrobkoch.

ČO NAOZAJ POTREBUJEM

Predmet: Etická výchova

Téma: Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Pozitívne hodnotenie iných

Ročník: 1.,2.

Žiaci sa zamýšľajú nad tým, čo je pre neho potrebné a čo je zbytočné. Či sa dokáže uskromniť. Úlohou učiteľov je ukázať deťom spôsob nazerania na šetrenie a čo je najdôležitejšie, pokúsiť sa vytvoriť návyk. Ak dieťa získa pozitívny návyk šetrenia, zvýši sa tým i jeho sebadisciplína.

LOŽ MÁ KRÁTKE NOHY

Predmet: Etická výchova

Téma: Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti

Ročník: 3.

Žiaci sa učia rozpoznávať klamstvo. Majú sa presvedčiť o tom, že nečestný človek nesmie využívať klamstvo na zbavenie sa zodpovednosti za svoje činy alebo sa neprávom obohatil.

HRA „NAKUPOVANIE“

Predmet: Pracovné vyučovanie

Téma: Stravovanie a príprava pokrmov

Ročník: 3.

Žiaci plánujú nákup potravín na prípravu nátierky, šalátu a jednohubiek. Pokúsia sa odhadnúť cenu plánovaného nákupu. Vedia porovnať a odlíšiť nákup na trhovisku a v hypermarkete. Uvažujú nad výhodami a nedostatkami.

POVOLANIA

Predmet: Vlastiveda

Téma: Moja obec

Ročník: 3.

Žiaci vedia vymenovať povolania, vedia opísať spôsob života obyvateľov obce, ako sa starajú o svoje okolie, ako trávajú voľný čas. Poznajú povolanie svojich rodičov. Vedia kde sídli ich práca. Skúsia sa potom spoločne zamyslieť nad tým, ako sú ľudia, ktorí tieto povolania vykonávajú, ohodnotení. Dopracujeme sa k záveru, že ak človek pracuje, jeho práca má nejakú hodnotu. Túto hodnotu dostane (väčšinou) vyplatenú peniazmi – mzda, výplata.

AKO UŠETRIŤ A POMÔCŤ PRÍRODE

Predmet: Matematika

Téma: Násobenie a delenie v obore násobilky

Ročník:3.

Žiaci doma poprosia rodičov, aby im vysvetlili, čo je vodomer, elektromer, plynomer a reálne im ich ukázali. Sledujú, ako sa plynomer správa, keď sa nekúri a nevarí a naopak, ako sa správa pri odbere plynu. Podobne pozorujú elektromer a vodomer. Úlohou bude porozmýšľať,

ako sa správnym prístupom dajú ušetriť rodinné financie a zároveň to bude mať pozitívny dopad na životné prostredie. Ak viem, koľko ušetrim za mesiac, dokážem vypočítať, koľko ušetrim za rok.

ODKIAĽ SÚ NAŠE MINCE

Predmet: Vlastiveda

Téma: Slovensko

Ročník: 4

Žiaci sa oboznamujú s platidlami, ktorými sa platilo na území Slovenska v minulosti. Oboznámia sa s tým, že továreň na výrobu mincí sa nachádza v Kremnici. Mince sa v nej razili aj v minulosti. Pracujú s mapou a internetom.

PREČO CHODIA DOSPELÍ DO PRÁCE?

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Téma: Formy spoločenského kontaktu - Diskusia, Názor

Ročník: 4.

Rozprávame sa so žiakmi o tom, prečo vlastne musia rodičia pracovať. Je to kvôli peniazom? Kvôli tomu, aby si vyplnili čas? Aký majú dôvod chodiť do práce? V diskusii pôjde o poznanie ľudských potrieb a ich zabezpečovanie.

STANOV SI SVOJ CIEĽ

Predmet: Etická výchova

Téma: Reálne a zobrazené vzory

Ročník:4.

Rozprávanie so žiakmi o životných príbehoch niektorých známych ľudí, ktorí sa rozhodli v živote niečo dosiahnuť.

Žiaci by sa mali zamyslieť nad tým, že ak si svoj cieľ jasne stanovia, zodpovedne si plnia svoje úlohy, potom je vysoká pravdepodobnosť, že vysnívaný cieľ aj dosiahnu.

VYBERÁM SI OBCHOD

Predmet: Matematika

Téma: Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000

Ročník: 4.

Žiak vie, že má právo vybrať si, do ktorého obchodu pôjdete nakupovať. Zaujíma sa o informácie v letákoch, na internete. Všíma si zľavy a výhodné balenia. Pozná výhody zákazníckej karty. Vie vypočítať, koľko peňazí ušetrí za týždeň, za mesiac, za rok, ak by si zvyšné peniaze vždy odložil.

DRUHÝ STUPEŇ ZŠ

Človek a príroda

NAKUPUJEME SEZÓNNU ZELENINU A OVOCIE

Predmet: Biológia

Téma: Život s človekom a v ľudských sídlach

Ročník: 6.

Medzipredmetové vzťahy: Matematika

AKO SA NAJESŤ LACNO A VÝŽIVNE

Predmet: Biológia

Téma: Človek a jeho telo

Ročník: 7.

Medzipredmetové vzťahy: Matematika

Žiaci sa nakladať s rodinnými príjmami prípadne „vreckovým“, poznávajú základné práva spotrebiteľa, porovnávajú ceny a ponuky jednotlivých obchodov, alebo medzi jednotlivými predajcami na trhovisku, všímajú si etikety na výrobkoch, vedú vypočítať zľavu. Poznávajú výhodnosť nakupovania väčšieho množstva produktu – prepočet jednotiek hmotnosti.

AKO VIEM UŠETRIŤ VĎAKA OPAKOVANÉMU POUŽÍVANIU VECÍ

Predmet: Biológia

Téma: Ekologické podmienky života

Ročník: 8.

Aktivita spojená s environmentálnou výchovou. Žiaci sa učia plánovať a hospodáriť so spoločnými príjmami.

ENERGIA ZO SLNKA

Predmet: Fyzika

Téma: Sila a pohyb, Práca, Energia

Ročník: 8.

Žiaci zisťujú, že využívanie slnečnej energie ovplyvňuje životné prostredie a úsporu nákladov na bývanie - vykurovanie a teplá voda.

Človek a hodnoty

ČO PRE MŇA ZNAMENAJÚ PENIAZE

Predmet: Etická výchova

Téma: Ekonomické hodnoty a etika

Ročník : 8

Aktivita zameraná na hodnotovú orientáciu. Žiaci sa pokúšajú hodnotiť, aké miesto v ich živote majú peniaze.

RODINNÝ ROZPOČET

Predmet: Etická výchova

Téma: Ekonomické hodnoty a etika

Ročník : 8

Žiaci získavajú poznatky o rozdeľovaní peňazí v rodine prostredníctvom hrania roly pri rozdeľovaní rodinného rozpočtu.

NENALETIEŤ REKLAME

Predmet: Etická výchova

Téma: Ekonomické hodnoty a etika

Ročník : 8

Žiaci sa učia ako sa vyzbrojiť proti neseriózne reklame.

Človek a spoločnosť

RODINNÝ ROZPOČET

Predmet: Občianska náuka

Téma: Ekonomický život spoločnosti

Ročník: 9.

Žiaci zisťujú reálne príjmy a výdavky domácností v priebehu jedného mesiaca (analýza štruktúry výdavkov v závislosti od výšky mzdy a potrieb rodiny).

VÝPLATNÁ PÁSKA

Predmet: Občianska náuka

Téma: Ekonomický život spoločnosti

Ročník: 9.

Žiaci dokážu porozumieť jednotlivým položkám výplatnej pásky (cena práce, hrubá mzda, čistá mzda, odvody a dane).

CENA ŠTÁTU

Predmet: Občianska náuka

Téma: Ekonomický život spoločnosti

Ročník: 9.

Aktivita na www.sme.sk. Žiaci vytvárajú štátny rozpočet podľa svojich vlastných priorít. Súčasne sa oboznamujú s výdavkovou časťou štátneho rozpočtu.

SÚŤAŽ „MOJA FAMILIA“

Predmet: Občianska náuka

Téma: Ekonomický život spoločnosti

Ročník: 9.

Celoslovenská interaktívna hra, v ktorej sa žiaci starajú o virtuálnu rodinu, uspokojujú ich potreby (kultúra, zdravotníctvo, stravovanie, oblečenie), rozdeľujú prácu členom rodiny, ktorí zarábajú peniaze na jednotlivé výdavky. Žiaci precvičujú efektívne plánovanie príjmov a výdavkov v rodine.

NAJDRAHŠIE MESTÁ SVETA

Predmet: Geografia

Téma: Dediny a mestá, Veľkomestá sveta

Ročník: 5.

Žiaci sa zoznamujú s rôznymi platidlami a menami vo svete.

ŠTÁTY A ICH BANKOVKY

Predmet: Geografia

Téma: Štáty Afriky, štáty Ázie, Hospodárstvo štátov

Ročník: 6.

Žiaci priradujú peňažné meny (bankovky) k správnym štátom na mape sveta. Zisťujú náklady na plánovaný výlet, alebo dovolenku.

PRACUJEME S KURZOVÝM LÍSTKOM

Predmet: Geografia

Téma: Štáty strednej, západnej, severnej, južnej...Európy.

Ročník: 7.

Aktivita na prevod jednotlivých mien pomocou aktuálneho kurzového lístka, žiaci sa môžu zahrať na skutočnú zmenáreň, vyhotoviť si kurzový lístok s pomenovanými menami.

CESTA PO EURÓPE

Predmet: Geografia

Téma: Štáty strednej, západnej, severnej, južnej...Európy.

Ročník: 8.

Aktivitu simulujúca skutočnú cestu do vybraného mesta Európy, pričom je úlohou žiakov na internete zistiť všetky dostupné dopravné prostriedky, spoločnosti a potenciálne ceny. Zistia, ako lacno a rýchlo sa dá cestovať s nízkonákladovými leteckými spoločnosťami, alebo s autobusovými spoločnosťami ak si kúpia svoj lístok v dostatočnom predstihu.

POROVNÁVAME

Predmet: Geografia

Téma: Štáty strednej, západnej, severnej, južnej...Európy.

Ročník: 9.

Žiaci porovnávajú Slovensko s inými štátmi sveta, alebo rôzne štáty navzájom, či už z hľadiska priemerných platov, alebo nákladov na život. Vynikajúcim pomocníkom pre tento druh aktivít je web Numbeo, ktorého porovnávací nástroj, vám porovná ceny veľkého množstva komodít a služieb medzi dvomi mestami. Kalkulačka Numbeo prepočíta koľko by ste si toho mohli dovoliť napr. v Kodani za 1000 eur v porovnaní s Bratislavou, Numbeo Index ukáže najdrahšie mestá sveta.

Človek a svet práce

DARČEK PRE RODIČOV

Predmet: Technika

Téma: Úžitkové a darčkové predmety

Ročník: 5.

Žiaci na hodinách techniky vyrábajú drobné ozdobné a praktické predmety – snažia sa používať odpadový a recyklovaný materiál. Učia sa nakladať s príjmami v prostredí triedneho kolektívu.

PLÁNOVANIE A VEDENIE DOMÁCNOSTI

Predmet: Technika

Téma: Peniaze

Ročník: 5.

Žiaci poznávajú, že peniaze umožňujú oceniť tovar a služby, umožňujú určiť, akú hodnotu má tovar. Je to jednotka, v ktorej meriame hodnotu vecí.

Jazyk a komunikácia

POKLADNIČKA

Predmet: Slovenský jazyk

Téma:

Ročník: 5.

Medzipredmetové vzťahy: Matematika, Technika

Žiaci poznajú jednoduché princípy sporenia, vedia s porozumením čítať z grafov.

AKO JE TO U NÁS

Predmet: Slovenský jazyk

Téma: Zhovárame sa, diskutujeme

Ročník: 6.

Žiaci poznávajú osobné, rodinné a spoločenské potreby. Rozlišujú rozdiel medzi úsporami a pôžičkami, vnímajú výhody a nedostatky.

DENNÍK PRÍJMOV A VÝDAVKOV

Predmet: Slovenský jazyk

Téma: Číslovky

Ročník: 7.

Medzipredmetové vzťahy: Matematika

Žiaci skúmajú, informujú sa a zapisujú príjmy, výdavky a spôsob rozdeľovania v domácnostiach, alebo v triedach.

V predmete slovenský jazyk sa tiež žiaci učia správne vyplňovať šeky a iné tlačivá súvisiace s finančnou problematikou. Vo vyšších ročníkoch pripravujú referát na tému úver a dlh, učia sa vypracovať životopis. Úroveň finančnej gramotnosti tiež úzko súvisí s čitateľskou gramotnosťou.

Predmet: Ruský jazyk

Téma: V obchode

Ročník : 7.

Žiaci hrou precvičujú učivo. Poznávajú symboliku na minciach. Učia sa nakladať s rodinnými príjmami, poznávajú základné práva spotrebiteľa, porovnávajú ceny a ponuky jednotlivých obchodoch.

V REŠTAURÁCI

Predmet: Ruský jazyk

Téma: Jedzte a pite na zdravie

Ročník : 8

Žiaci realizujú inscenačné metódy: objednávanie, platba jedla. Poznávajú iné meny a spôsoby platby.

PRI POKLADNI

Predmet: Ruský jazyk

Téma: V divadle

Ročník : 8

Žiaci realizujú inscenačné metódy - nakupovanie lístkov. Poznávajú iné meny a spôsoby platby.

BUYING A TRAIN TICKET

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Extra počúvanie a hovorenie

Ročník: 5.

Kupovanie lístka na vlak – cudzia mena, spôsob platby.

SHOPPING

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Extra počúvanie a hovorenie

Ročník: 5.

Dialóg v obchode medzi predávajúcim a kupujúcim.

ASKING FOR TRAVEL INFORMATION

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Doprava a cestovanie

Ročník: 6.

Pýtanie sa na informácie o cestovaní – cena, výber dopravnej spoločnosti, spôsob platby.

ORDERING FOOD

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Extra počúvanie a hovorenie

Ročník: 6.

Objednávanie si jedla – dialóg v reštaurácii alebo fastfoode.

POCKET MONEY – YOU AND YOUR MONEY

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Aktivity mládeže

Ročník: 7.

Článok o tom, ako deti používajú svoje vreckové.

BUING TICKETS – SWINDON THEATRE

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Druhy umenia

Ročník: 8.

Článok na tému, ako si kúpiť lístok do divadla.

EXPLAINING WHAT YOU WANT TO BUY

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Aktivity mládeže

Ročník: 9.

Čo a ako si kúpiť – poznávanie a prepočet cudzej meny, výber spôsobu platby.

A TOY SHOP

MR JOLLY'S SHOP

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Voľný čas a záľuby

Ročník: 3.

Dialóg - hra na obchod. Deti si kupujú hračky a školské potreby, poznávajú peniaze – cudziu menu.

WHAT FOOD DO YOU LIKE?

Predmet: Anglický jazyk

Téma: Stravovacie návyky a Jedlá

Ročník: 4.

Dialóg - aké jedlo máš rád? Kde si môžeš kúpiť jedlo, kde je nákup zdravší a výhodnejší?

Matematika a práca s informáciami

NAKÚP ČO NAJVÝHODNEJŠIE

Predmet: Matematika

Téma: Počtové operácie s desatinnými číslami

Ročník: 6.

Žiaci poznávajú hodnotu tovaru. Zisťujú a porovnávajú ceny a ponuky jednotlivých obchodov. Všímajú si etikety na výrobkoch.

ZALOŽME SI BANKU

Predmet: Matematika

Ročník: 7.

Medzipredmetové vzťahy: Matematika, Výtvarná výchova, Informatika

Aktivita v skupinách, žiaci vymyslia a pripravlia:

- názov a logo
- produkty banky (podmienky)
- reklamná kampaň banky (slogan, propagačné materiály)
- prezentácia

RENOVÁCIA KÚPEĽNE

Predmet: Matematika

Téma: Hranol

Ročník: 8.

Žiaci navrhnu renováciu kúpeľne s vopred stanoveným rozpočtom. Porovnávajú ceny a ponuky jednotlivých obchodov, alebo medzi jednotlivými ponukami firiem, všímajú si etikety na výrobkoch, vedú vypočítať zľavu. Poznávajú výhodnosť nakupovania väčšieho množstva produktu – prepočet jednotiek hmotnosti.

MAĽOVANIE DETSKEJ IZBY

Predmet: Matematika

Téma: Hranol

Ročník: 8

Žiaci vypočítajú, akú plochu treba vymaľovať v ich detskej izbe. Urobia grafický návrh, ako by chceli vymaľovať jednotlivé steny a strop. Zistia ceny jednotlivých farieb, valčekov na maľovanie, atď. Porovnajú výslednú cenu s cenovou ponukou, ak by dali izbu maľovať firme. Zistia koľko by ušetrili, a navrhnu, čo by mohli za ušetrené peniaze kúpiť do svojej izby.

ŠTUDENTSKÝ ÚČET

Predmet: Informatika

Téma: Excel

Ročník: 9.

Žiaci vyhľadajú na internete ponuky jednotlivých bánk na Slovensku, ktoré poskytujú študentský účet. Zistia podmienky, ktoré musia splniť, aby si mohli založiť takýto účet. Porovnajú ponuky jednotlivých bánk v tabuľke aj pomocou grafu. Vyberú najlepšiu ponuku a predstavia ju ostatným spolužiakom.

SPLNENÝ SEN - NÁKUP NOTEBOOKU

Predmet: Informatika

Téma: Softvér a hardvér

Ročník: 9.

Žiaci navrhnu spôsob financovania nákupu notebooku. Porovnávajú ceny a ponuky jednotlivých obchodov, vzhľadom na hardvérové a softvérové vybavenie a jeho využitie.